

Del 3 af Forskningsprojektet i Foodlab v. DTU

Der vil pr 1.8.07 være 3 Ph.D. studerende tilknyttet projektet. De arbejder hver især på deres specifikke del, som kædes sammen internt på Fødevarainstitutet.

Del 3:

Evidens for de ernæringsmæssige effekter af madordninger

PhD studerende Nina Lyng

Vejledere: Inge Tetens og Bent Egberg Mikkelsen.

Indskrivning: DTU

Formålet med den tredje forskningsdel er at vurdere, om forskellige typer af skolemadsordninger fremmer sunde kostvaner hos elever i danske skoler. Herunder vurderer den ernæringsmæssige effekt af involvering af elever, lærere og virksomheder i udviklingen af skolemadsordninger på henholdsvis skolemadsudbudet og elevernes kostindtag.

For at kunne dokumentere, at de udviklede skolemadsordninger har en ernæringsmæssig effekt på tilgængeligheden (udbud) af fødevarer og måltider, foretages en registrering og ernæringsmæssig beregning og vurdering af madudbudet på de deltagende skoler. Registreringerne foretages før og ved afslutningen af interventionen. Udover at kunne dokumentere en eventuel effekt af interventionen vil målingerne også kunne bruges til at ernæringsoptimere fødevarerens og leverandørernes produkter.

For at kunne dokumentere, om de udviklede skolemadsordninger (interventionerne) har en ernæringsmæssig effekt på skoleelevernes kostindtag og –vaner, vurderes kostindtag med udgangspunkt i 5. classes elever vha. kostregistreringer på minimum 100 elever på hver af de implicerede skoler. Effektmåling foretages derfor på mindst 400 børn og vil omfatte dels energi- og næringsstofindtag samt indtag på fødevarer niveau. Det tilstræbes at den anvendte metode primært kan afdække kostindtaget i skoletiden men også, at den kan anvendes til at beskrive dagens samlede kostindtag. Der udvikles og valideres relativt simple valide metoder, som kun medtager de mest nødvendige spørgsmål, således at elever i forskellige aldergrupper har mulighed for at besvare dem. De anvendte metoder kan eksempelvis være et forsimplet 24-timers kosthistorisk interview eller fødevarerfrekvensskema via Internet.

Design

Forskningsprojektet intervention gennemføres på alt 8 folkeskoler i Danmark. For at kunne måle effekten af de forskellige tilgange i projektet, udføres interventionen i forskellige grader på de udvalgte skoler. Der vil være fire typer af interventioner.

Gruppe 1: Interventionen på skolerne vil omfatte inddragelse af alle tre dele af forskningsprojektet. Interventionen bliver en forventet *best case* intervention. Interventionen omfatter: *Deltagelse af lærere og elever* på skolerne i udviklingen af en ny skolemadsordning. *Tilstedeværelse af pædagogisk del og undervisningsmateriale.* *Tilstedeværelse af et sundt skolemadsudbud.* Og endelig *måling af effekter i kostindtag og indlæring* hos eleverne.

- Gruppe 2: Interventionen omfatter: Tilstedeværelse af et *sundt skolemadsudbud* og måling af effekter i kostindtag, tilstedeværelse af *pædagogisk del og undervisningsmateriale* og *indlæring* hos eleverne.
- Gruppe 3: Interventionen omfatter: Tilstedeværelse et *sundt skolemadsudbud* og måling af effekter i kostindtag hos eleverne.
- Gruppe 4: Disse skoler skal fungerer som *kontrol for interventionen*. På disse skoler vil der kun blive foretaget en måling af effekter og indlæring i kostindtag hos eleverne. Det tilstræbes at der på disse skoler ikke foretages ændringer omkring organiseringen af måltiderne i interventionsperioden.

Gruppe 1; Intervention	Gruppe 2 Intervention	Gruppe 3 Intervention	Gruppe 4 Kontrol
Undervisning, kostændring og inddragelse	Undervisning og kostændring	Kostændring	Ingen ændringer
Skole 1A Særligt udsatte børn	Skole 2A Særligt udsatte børn	Skole 3A. Særligt udsatte børn	Skole 4A. Særligt udsatte børn
Skole 1B Almindelig skole	Skole 2B Almindelig skole	Skole 3B. Almindelig skole	Skole 4B. Almindelig skole

I hver interventionsgruppe deltager 2 skoler, gruppe A skoler og Gruppe B skoler.

I udvælgelsen af skoler tilstræbes følgende:

- Gruppe A skoler, tilstræbes skoler med overvægt af elever fra særligt udsatte gruppe.
- Gruppe B skoler, tilstræbes skoler med overvægt af elever med særlige gode forudsætninger.
- Det tilstræbes at alle interventionsskoler (dog ikke kontrolskoler), i løbet af interventionsperioden opretter et madtilbud i samspil med Foodlab-projektets udbydere og i linie med retningslinierne for en Foodlab Skole.
- Det tilstræbes at skolerne i gruppe A vælger en skolemadsløsning baseret på produktion af skolemad i *eget køkken*, mens skolerne i gruppe B vælger en løsning som i højere grad er baseret på *eksternt producerede* hel eller halv fabrikata.
- Alle skoler skal være fra Hovedstadsregionen
- Alle skoler skal være store til mellemstore skoler (3-500 elever)